

Гаджула О. І.

майстер виробничого навчання

ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»

РОЛЬ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ

Сьогодні змінюється мета та зміст професійної (професійно-технічної) освіти, з'являються нові технології, методи, форми та засоби навчання, але основною формою професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки в закладах професійної (професійно-технічної освіти) залишається урок.

Головна характеристика діяльності майстра виробничого навчання – його керівна роль у процесі навчання. Ця роль зумовлена необхідністю формувати в учнів уміння і навиків професійної діяльності. Це – в інтересах суспільства, держави, також і в інтересах кожного учня. Ця роль майстра виробничого навчання зумовлена соціальною функцією навчання в ЗП(ПТ)О. Як представник старшого покоління, він забезпечує зв'язок між старшим і молодшим поколіннями, наступність і неперервність прогресу в суспільстві.

Майстер виробничого навчання визначає зміст і організацію уроку, формує в учнів первісну орієнтовну основу їхніх дій, керує ними в процесі виконання вправ і самостійної роботи, приймає і оцінює виконання навчально-виробничих завдань. Майстер виробничого навчання виступає як організатор і керівник навчальної діяльності учнів. Йому належить керівна роль.

Організація діяльності майстра виробничого навчання – це постановка завдань уроку виробничого навчання, створення сприятливих умов, пояснення і показ прийомів, способів виконання навчально-виробничих завдань, розподіл функцій при організації практичних робіт, короткі інструкції, своєчасна допомога учням.

Щоб здійснювати процес навчання, майстру виробничого навчання необхідно знати мету навчального закладу, місце «свого» предмета в її реалізації, знати учнів, уміти управляти процесом навчання.

Процес навчання – сам урок виробничого навчання – це співпраця учнів з майстром виробничого навчання.

Роль майстра виробничого навчання на уроці є особливою – на уроках він показує учням виробничі прийоми, які формують у них точні й конкретні способи виконання трудових дій, учні відпрацьовують трудові прийоми, характерні їх поєднання, оволодівають сучасними способами виконання робіт, засвоюючи професійні знання та вміння під час виконання виробничих завдань, у процесі підготовки до іспитів, до творчої роботи.

Підготовка майстра до уроку виробничого навчання.

Готуючись до уроку, майстер виробничого навчання повинен:

- ✓ проаналізувати підсумки попередніх занять з метою виявлення причин недоліків та внесення змін і доповнень у наступних уроках;
- ✓ визначити основну дидактичну мету року;

- ✓ визначити тип, вид, структуру уроку та час, відведений для проведення кожного його елемента;
- ✓ підготувати науково-технічну та методичну літературу, а також матеріали з передового досвіду за темою уроку;
- ✓ намітити практичні та навчально-виробничі роботи, вправи, завдання для самостійної роботи учнів під час закріплення нового навчального матеріалу;
- ✓ підготувати дидактичне і матеріально-технічне забезпечення уроку;
- ✓ визначити міжпредметні (внутрішньопредметні) зв'язки та прийоми їх реалізації на уроці;
- ✓ визначити типові помилки, яких допускаються учні під час вправ, намітити засоби їх попередження або виправлення;
- ✓ приготуватися до показу на уроці наочних засобів, експериментів, нових операцій і прийомів трудової діяльності;
- ✓ перевірити справність обладнання, інструментів, пристосувань, підготувати матеріали, заготовки й ін.;
- ✓ підготувати навчально-технічну документацію, наочні посібники, технічні засоби навчання;
- ✓ визначити зміст і обсяг домашнього завдання учнів;
- ✓ спланувати методи та форми контролю знань, умінь та навичок учнів на уроці;
- ✓ скласти план і конспект уроку.

Важливими якостями майстра виробничого навчання є вміння бачити перспективу, відчувати нове, оператись на кращий педагогічний і практичний досвід навчання і виховання, постійно підвищувати свою кваліфікацію, професійну майстерність. Ніякі форми, інструкції і положення не зможуть так дієво вплинути на учнів, як особистий приклад майстра виробничого навчання.

Кожному уроку потрібна відмінна підготовка, сучасні методи, висока якість. А кожному учневі потрібні глибокі і міцні знання та вміння – це вимога сьогодення часу.

Успіх уроку залежить від того, наскільки учні засвоїли тему, і в визначальній мірі визначається ступенем творчого відношення майстра виробничого навчання до своєї повсякденної праці, його знання, вміння, особисті якості, вся система педагогічної діяльності і взаємовідносин з вихованцями стає тією умовою, при якій дотримуються інтерес, зацікавленість, прагнення учнів до розширення своїх пізнань. І робиться це насамперед на уроці.

Література

1. Заславська С. О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: Методичні рекомендації. Донецьк, ДПО ІПП, 1999.
2. Ничкало Н. Г. та інші. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навчальний посібник. К.: Вища шк., 1992.
3. Кузьміна Н. В. Професіоналізм личности преподавателя и мастера производственного обучения/ВНИИ ПТО. М.: Высш. шк., 1990.

4. Моткова Н. И., Маслов С. Л. Психология производственного обучения. М.: Высш. шк., 1990.

5. Новацкий Т. Основы дидактики профессионального обучения: Пер. с пол. / Под ред. М. А. Жиделева. М.: Высш. шк., 1979.

6. Типология, структура уроков теоретического и производственного обучения: цели, задачи и методика системного анализа. Л.: УМЦ, 1991.

7. Сухомлинський В. О. Пависька середня школа, Том четвертий К. «Радянська школа», 1977.

УДК 371.84

Гайда В. Я.

аспірант кафедри природничих наук та методик їхнього викладання
Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

Боднарчук О. В.

вчитель фізики Опорного закладу
Почаївський ЗЗСО І–ІІІ ступенів

Муляр Б. І.

вчитель фізики Підволочиської гімназії імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ФІЗИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ЛАБОРАТОРІЙ

У ХХІ столітті сучасне життя людини важко уявити без використання інформаційних технологій, які заповнили усі сфери людської діяльності. Шкільні кабінети фізики оснащуються найновішою комп'ютерною технікою, серед якої варто виокремити цифрові лабораторії, що дозволяють перевести шкільний фізичний експеримент на якісно новий рівень, підготувати учнів до самостійної творчої роботи. Одним із найважливіших умінь сучасного випускника закладу середньої освіти в час цифрових технологій є рівень сформованості його здатності до неперервного самовдосконалення та швидкого особистого розвитку шляхом самоосвіти.

Фізичний експеримент як метод і засіб навчання учнів фізиці покладено в основу більшості методик і технологій навчання. Він є методологічною основою шкільного курсу фізики, служить базою для новітнього освітнього середовища в час цифрових технологій. Питаннями комп'ютеризації експериментальної діяльності з фізики займалися багато методистів-фізиків: С. П. Величко, А. М. Гуржій, В. Ф. Заболотний, Ю. О. Жук, О. М. Желюк, О. М. Соколюк, О. С. Маринюк, А. Н. Петриця, Н. Л. Сосницька, В. І. Сумський та ін.

Одним із основних завдань, що стоять сьогодні перед закладами загальної середньої освіти, це навчити учнів вчитися. Самоосвітня компетентність школяра являє собою інтегровану якість, що визначається чіткими мотивами освітньої діяльності, зацікавленості в якісній самостійній діяльності, певним чином організованими і систематизованими знаннями, самоосвітніми вміннями